

ligt; det kunde vistnok gøres i en enkelt Paragraf, derved var man jo kommen ud over den Vanskelighed.

Saa kommer der imidlertid noget andet frem, som jo ogsaa er kommet til Orde her i Dag. Det er det, at man siger: Nej, denne Foranstaltning, at Byraadene selv skulle vælge deres Formænd, ville vi ikke ind paa, medmindre vi vi faa en Forandring i Valgmaaden til Byraadene. Som det nu er, vælge ikke, som det ærede Medlem for 6te Kreds hele Tiden sagde, den højstbeskattede Femtedel af Vælgerne, men de, der betale de to Tredjedele af Skatterne, den mindre Halvdel, som man siger, af Byraadene, og den store almindelige Skattebefolkning vælger den større Halvdel. Nu siger man: Ja, naar de store Skatteydere, for at bruge et kort Ord, ikke faa Lov til at vælge Flertallet, saa betyde de ingen Ting. Man kunde jo sige: Naar Massen af smaa Skatteydere ikke faa Lov at vælge Flertallet, saa betyde de slet ingen Ting. Begge Dele vilde jo være Overdrivelse. De store Skatteydere, som ere de faa, faa i hvert Tilfælde en meget fyldig Repræsentation i Byraadene, naar de benytte deres Magt. Men de sige: Nej, det er ikke tilstrækkeligt, vi ville have Flertallet, og saa længe vi ikke kunne faa Flertallet og være sikre paa Flertallet, ville vi ikke gaa med til Gennemførelsen af den grundlovmæssige Foranstaltning, at Byraadet skal udøve sit kommunale Selvstyre ved at vælge sin Formand. Imidlertid glædede det mig dog meget at høre, at det ærede Medlem for 6te Kreds ikke vilde være med til dette. Han vilde ikke være med til at opstille en saadan Betingelse og forsøge paa ved Hjælp af Ønsket om, at Byraadet selv kunde vælge sin Formand at søge at gennemføre en saadan Forandring med Hensyn til Valgmaaden til Byraadet. Men det ærede 3dje Medlem for 8de Kreds (Johnsen) var ikke bange for at løbe Linen fuldt ud, saaledes som de Herrer paa Frederiksberg i Sommer have angivet. Men de Herrer vide jo meget godt, at det lader sig ikke gennemføre at faa den Forandring i den kommunale Valglov i Kjøbenhavn, hvorefter man sikrer de store Skatteydere et absolut Flertal i Byraadene; hvorfor skulle vi saa tale om den Ting, det er jo fuldstændig ørkesløs Tale. Men naar det paa den anden Side er givet, at den Foranstaltning, her er Tale om, maa komme før eller senere og senest samtidig med Retsplejereformens Gennemførelse, saa lad os arbejde paa at faa et Lovforslag, som

kan gennemføres, og ikke arbejde paa Utopier, som man ved ikke kunne gennemføres. Hvis den ærede Minister har Ret i, at det er saa vanskeligt at finde en Form for Statstilsynet, saa forstaar jeg, at han viger tilbage derfor. Men som jeg før udviklede, er det en af de mindre Vanskeligheder, og jeg haaber, at det Udvalg, som kommer til at behandle Sagen, med den ærede Ministers gode Medvirkning vil kunne komme ud over det, ligesom jeg ogsaa tror, at Landstinget og Folketinget maa kunne enes om en Ordning. Hvis man ikke forlanger andet, end at der maa findes en Form for Statstilsynet, haaber jeg, at det vil kunne lykkes et Udvalg at finde en saadan, idet jeg haaber, at det vil være opmærksomt paa dette Punkt. Men hvis man vil blande andre Ting ind i Sagen og vil knytte Forandringer af Valgretten til Lovforslaget, vil det formodentlig være dødsdømt. Det vil imidlertid saa komme til os igen om kortere eller længere Tid, og saa ville vi blive nødt til at tage Standpunkt dertil.

Maa jeg med Hensyn til det almindelige Spørgsmaal, om det er rigtigt, at et Byraad, en kommunal Forsamling, vælger sin egen Formand, eller om det er en forholdsvist ligegyldig Ting, idet de Borgmestre, som sendes fra Kjøbenhavn, i Reglen ere saadanne fortræffelige Mennesker, bemærke, at de ærede Talere, navnlig de to første, syntes ikke at tillægge dette Spørgsmaal videre Betydning, men at det mere er det kommunale Selvstyre, som for dem er det væsentlige, og de mene, at Folk i Købstæderne kunne leve overmaade lykkeligt, selv om de faa deres Byraadsformænd beskikkede af et Ministerium. Ja, bevares, man kan leve lykkelig under enhver Statsform, man kan leve lykkelig under en russisk Czar, selv i Finland, antager jeg. Man levede ogsaa lykkelig under Frederik VI., thi det, der bevirker Lykke for et Menneske, er noget andet end det, her er Tale om. Men jeg troede, at vi vare komne saa vidt her hjemme, siden vi have fejret Grundlovens 50-Aars Jubilæum, at man var kommen til det Resultat, at Frihed og Selvstyre er det, der giver Garanti for den bedste Styrelse. Men det lader ikke til, at man er tilbøjelig til at mene det. Jeg tror, at adskillige i det mindste have Tilbøjelighed til at gaa i Retning af, hvad jeg vilde kalde Funktionarisme og Officialisme, at de tro, at naar man blot kan faa en dygtig Embedsmand beskikket, saa gaar alt godt. Jeg har haft Lejlighed i mit Liv til at komme sammen med mange en-